

obchodování, předpokládá se ex lege a nemusí proto zvláště býti zjišťována. Obchod řetězový dán jest tu však již tím, že se stěžovatel, jak zjištěno, nakoupiv čaje ne od importéra, nýbrž již od překupníka S-a a prodává jej se ziskem opět překupníkům k dalšímu zcizení, vměšoval za účelem docílení zisku překupnického zbytečně a bezúčelně do přechodu čaje do spotřeby. Jelikož řetězový obchod jest zvláště význačným druhem pletich, jest vlastně další zkoumání, měl-li postup stěžovatelův i jinak do sebe ráz pletich, způsobilým, aby cena předmětu potřeby byla tím stupňována, rázu podřadného. Než i po stránce té zjistil rozsudek správně nejen jednání pletichářské v tom, že stěžovatel nakupoval a se ziskem prodával zboží, jež jen cestou podloudu, tedy skutečnou cenu přirozeně zvyšující, mohlo dostat se do tuzemského obchodu, nýbrž i vědomí stěžovatelovo o této povaze obchodu. Že snad zboží mohlo, kdyby nákup se byl stal maloobchodníkem nezpracovaným, ještě více býti zdraženo, nemůže omlouvat jednání stěžovatelovo, vykazující veškeré známky obchodování, v zákoně trestem ohroženého. Rovněž nevylučuje trestnosti posudek znalcův, jenž chválil jakost čaje a neshledal jej předraženým, poněvadž vzhledem ke zjištěnému způsobu nabytí nemůže býti pochybnosti, že tvrzení to spočívá jen na porovnání ceny s cenou zboží stejně nedovoleným způsobem do obchodu přivedeného. Stížností nadhozenou otázku, zda možno vzhledem k odpírání dovozu vládou čaj vůbec uznati za předmět potřeby dle cís. nař. z r. 1917, sluší zodpověděti v ten rozum, že vzhledem k známým vlastnostem tohoto nápoje, zejména též jeho síle léčivé a jeho rozšířenosti ve všech vrstvách obyvatelstva jako požívatiny nelze mu upříti povahu předmětu v § 1 cís. nař. zmíněného ani tehdy, když vláda z důvodů obchodně neb finančně politických dovoz jeho dočasně zamezovala.

Čís. 1005.

Zákon o obchodě s potravinami ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. Prodávač jest povinen opatřiti si jistotu, že potravina, již na prodej chová, jest neporušena.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1922, Kr I 1141—1144/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti, vznesené generální prokuraturou na záštitu zákona právem:

Sproštujícími rozsudky okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 7. dubna 1922 byl porušen zákon v ustanovení § 12 zákona ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. z roku 1897, dále v § 126 a 270 odstavec 5 tr. ř., a dvěma z rozsudků též v ustanovení § 262 tr. ř.

Důvody:

Státní všeobecný ústav pro zkoumání potravin při německé universitě v Praze předložil ve smyslu § 28 zákona o obchodu potravinami a některými předměty užitkovými ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ex 1897 ř. zák. státnímu zastupitelství v Praze ku dalšímu úřednímu řízení nálezy a posudky o vzorcích, které byly vzaty při komisionelní prohlídce obchodů

ve Velké Praze, nařízené ministerstvem veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy výnosem ze dne 3. října 1921 a vykonané dne 3. února 1922 v mlékařských obchodech Emmy P-ové, Marie F-ové, Matyldy R-ové správně Antonie J-ové a Emilie S-ové, poněvadž mléku, tam prodávanému, dle chemického rozboru bylo přidáno značné množství vody. Proti uvedeným mlékařkám zavedeno bylo trestní řízení a po provedeném hlavním líčení a konečném návrhu na použití zákona byly obžalované vesměs rozsudky okresního soudu pro přestupky v Praze ze dne 7. dubna 1922 dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostěny a sice: Emma P-ová pro přestupek dle odstavce 4 § 11 a § 12 citovaného zákona, že totiž vědomě, pokud se týče z nedbalosti vodou falšované mléko prodávala, Marie F-ová pro přestupek dle odstavce prvního a čtvrtého § 11, jakož i pro přestupek § 12 citovaného zákona, že mléko vodou falšovala a že vědomě, pokud se týče z nedbalosti takto falšované mléko prodávala a Antonie J-ová a Emilie S-ová pro přestupek dle odstavce prvního a čtvrtého § 11 citovaného zákona, že mléko vodou falšovaly a že je vědomě takto falšované prodávaly. Důvod uvedeného rozlišování v kvalifikaci děje žalobního ze spisů není patrný, neboť trestní oznámení jsou ve věci téhož obsahu (že totiž mléko dle odebraných vzorků bylo vodou značně rozředěno), průvodní řízení nepřineslo nijakých změn a konečný návrh veřejného obžalobce zněl ve všech případech na použití zákona, čímž ve smyslu §§ 451 a 457 tr. ř. podřadění trestného činu pod zákon jest dle § 262 tr. ř. povinností soudcovou. Sprošťující výroky odůvodněny jsou v podstatě zjištěním, že není vyvráceno tvrzení obžalovaných, dle něhož jim mléko od producentů, pokud se týče mlékáren již ve stavu, státním všeobecným ústavem pro zkoumání potravin nalezeném, bylo dodáno a že dotyčný posudek zmíněného ústavu jest neurčitým. V případech F-ové, J-ové a S-ové zjišťují rozsudky dále, že jmenované prodavačky nepozorovaly, že mléko bylo nějak zředěno, a konečně dovolávají se té zkušenosti soudcovy, že mléko od venkovských producentů bývá do Prahy často dodáváno porušeno. Uvedené rozsudky porušují zákon. Prodávatí potravinu tak, jak ji přijal prodavač, jenž není si vědom toho, že potravina je falšovaná, zbavuje ho sice zodpovědnosti dle § 11 odstavec čtvrtý citovaného zákona, nikoliv však dle § 12 téhož zákona, že totiž tak činil z nedbalosti. Ve směru poslednějším sprošťují rozsudky pouze obžalované P-ovou a F-ovou, nikoli však také ostatní dvě obžalované, ačkoliv dle stavu věci u všech obžalovaných tato kvalifikace činu přicházela v úvahu, když ve směru odstavce prvního a čtvrtého § 11 citovaného zákona vina nalezena nebyla, neboť předmětem obžaloby byla skutečnost, že obžalované měly ve svých obchodech na prodej vodou zfalšované mléko, a skutečnost ta posuzována býti měla se všech právních stanovisek a podřaděna konečně pod onen zákon, pod nějž náleží. Podřadění činu Antonie J-ové a Emilie S-ové pod ustanovení § 12 citovaného zákona se vůbec nestalo a pokud se týče Emmy P-ové a Marie F-ové byly sice tyto obžalované v uvedeném směru ve výroku viny sprostěny, ale proti předpisu § 270 čís. 5 tr. ř. schází v důvodech jakékoliv odůvodnění, proč jmenovaným prodavačkám nelze přičítati ani nedbalost při opatrování onoho mléka, jež pak v jejich obchodech jako falšované bylo pozastaveno. Poněvadž v případech, o něž tu jde, objektivně bylo prokázáno, že na prodej chované mléko bylo značným množstvím vody sfalšováno, nestačila omluva prodavačů, že

sfařšovanosti mléka nevypozorovali nebo že si toho nebyli vědomi, neboť tím, že dle § 12 citovaného zákona podléhá trestní sankci každý, kdo sfařšovanou potravinu na prodej má — ač-li okolnost ta kupujícímu nebyla zjevna — uložena jest prodavači povinnost, aby si o neporušenosti potraviny opatřil jistotu a, pokud toho nečiní, dopouřší se právě nedbalosti. Z uvedeného plyne důsledek, že prodavač potraviny má povinnost o neporušenosti její se předsvědčiti. Pravidelně stačívá k takovému posouzení odborný výcvik prodavačův, jenž již z pouhého vnějšího vřhledu nebo chuti zboží neporušenou jeho jakost bezpečně rozpoznává. Pokud však jednoduché takové prostředky pozorovací nepostačují, nezbyvá prodavači, než aby užil prostředků složitějších, zejména posudku znaleckého nebo se zabezpečil jinak, na příklad prodejem mléka v plombovaných láhvích, zboží v originálních obalech a pod. Oporou pro sprosřující rozsudek nemohl nalézacímu soudu býti udánlivý neurčitý posudek výzkumného úřadu, neboť v takových případech jest si počínati dle § 126 tr. ř., aby neurčitost nebo pochybnosti byly odstraněny. Uvádějí-li konečně důvody rozsudků, že dle zkušenosti soudcovy mléko již od venkovských producentů do mlékáren přichází porušené, zkušenost taková nejméně zavdávala příčinu k osvobožujícím rozsudkům, jeřto poukazuje naopak na zavinení prodavačů ve smyslu § 11 odstavec čtvrtý citovaného zákona, při nejmenším svědčí o nedbalosti, se kterou do svých závodů přejímali ku dalšímu prodeji mléko, o jehož neporušenosti nejen že nijakých záruk neměli, ale jehož porušenost dala se i předpokládati.

Čís. 1006.

Předmětem zpronevěry mohou býti i věci, svěřené ku provedení nedovoleného jednání.

Tím, že podal obřalobu pro určitý čin trestný, nevzdal se jeřtě obřalobce stíhacího práva pro jiné trestné činy, jeř by mohly přijíti v úvahu, třebas si stíhání zvláště nevyhradil.

Zákon ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., o maření exekuce.

Exekuce hrozí již tehdy, je-li nebezpečí, že bude zavedena. Pokud jest tomu tak při přestupcích důchodkových.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1922, Kr I 1121/21.)

Nejvyšší soud jako soud zruřovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 13. září 1921, jímž byl obřalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprosřten z obřaloby pro zločin zpronevěry dle §§ 183 a 184 tr. zák. a pro přečin maření exekuce dle § 1 zákona ze dne 25. května 1883 č. 78 ř. zák., zruřil napadený rozsudek, pokud jím byl obřalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprosřten z obřaloby pro zločin zpronevěry dle § 183 tr. zák. ohledně lihovin, jeř dle obhajoby obřalovaného skutečně do Německa byly vyvezeny, a obřaloby pro přečin dle § 1 zákona o maření exekuce, a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zruření znovu projednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl